

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
«РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»
(для магістрів)**

МАУП

Київ – 2016

Підготовлено професором кафедри фінансів і кредиту Шкляруком С.Г.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту (протокол № 13 від 26.04.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту міжнародної економіки та фінансів імені Святої Великої княгині Ольги ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (протокол № 8 від 28.04.2016 р.)

Шклярук С.Г. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів дисципліни «Ринок фінансових послуг» (для магістрів). – К.: ПрАТ «ВНЗ «МАУП» ДП «Видавничий дім «персонал», 2016 р., – 60 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку зміст самостійної роботи студента з дисципліни «Ринок фінансових послуг», плани семінарських занять, перелік питань для дискусії, теми рефератів, тестові завдання, список літератури.

© ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2016 р.

© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2016 р.

Пояснювальна записка

Метою даних методичних рекомендацій є допомогти студентам в самостійному засвоєнні як охоплених, так і не охоплених в повному обсязі тем дисципліни „Ринок фінансових послуг”, а також які не включені до навчальної (робочої) програми але мають важливе значення в розумінні функціонування ринків фінансових послуг. Таке самостійне навчання припускає підготовку до семінарських занять участь в їх проведенні написання рефератів за проблемами, які необхідно підготувати студенту до заняття і їх захист, визначення дискусійної тематики, підготовка і участь в дискусіях, вирішення фінансових вправ і задачок, тестування.

Навчальна дисципліна „Ринок фінансових послуг” входить до модулю підготовки дипломованих фахівців фінансистів на рівні бакалаврів спеціалістів та магістрів у навчальних закладах системи вищої освіти України. Оволодіння методами і інструментами надання фінансових послуг є невід’ємним елементом підготовки висококваліфікованих підприємців бізнесменів, економістів, фінансистів бухгалтерів, інвестиційних та інших менеджерів.

Головна мета вивчення дисципліни „Ринок фінансових послуг” – отримання студентами поглиблених знань та практичних навичок щодо вміння застосування інструментів і методів надання фінансових послуг з кредитування, здійснення платіжнорозрахункових операцій, випуску фінансових інструментів в обіг їх оцінки ефективності, з хеджування страхування ризиків, з лізингу інвестиційних послуг та інших послуг, з використанням різних фінансових інструментів способів механізмів з метою забезпечення ефективного функціонування фірм компаній підприємств і їх оцінювання з точки зору ефективності.

Завдання навчальної дисципліни – засвоїти теоретичні і методологічні засади надання фінансових послуг, механізмів, способів інструментів їх надання на практиці; опанування основними фінансовими концепціями — „зміни вартості грошей за часом”, „грошовий потік і його дисконтування”,

„фінансові і ділові ризики” тощо, а також організацією збирання необхідної інформації для вибору інструментів і способів надання фінансових послуг, методологією формування грошових потоків і оцінки ефективності послуг, методами визначення ефективності щодо прийняття рішень, доцільності застосування відповідних інструментів методами визначення ризиків фінансових послуг і інструментів і механізмів їх зменшення способами і підходами управління ризиками.

Предмет навчальної дисципліни – практичні аспекти надання різноманітних фінансових послуг і визначення їх доцільності і ефективності.

Майбутні спеціалісти-фінансисти повинні професійно володіти сучасними науково – обґрунтованими, практично перевіреними високоефективними технологіями оцінки ефективності фінансових послуг альтернативного їх аналізу і механізмами їх надання.

За результатами вивчення курсу „Ринок фінансових послуг” студент **повинен знати і уміти:**

- сутність функціонування фінансових ринків і ринків фінансових послуг і основні механізми його забезпечення;
- інструменти які використовуються для здійснення фінансових операцій;
- механізми і способи надання фінансових послуг і забезпечення їх надійності;
- основні принципи функціонування банківської системи, фондового і валютного ринків і їх регулювання;
- основні законодавчі акти які регулюють надання фінансових послуг в Україні;
- міжнародні ринки фінансових послуг і фінансові ринки і основні інструменти, які застосовуються на даних ринках;
- основні види фінансових послуг міжнародних ринків і механізми їх здійснення;
- основні інформаційні і комп’ютерні системи надання фінансових

послуг;

- проводити аналіз ринків з точки зору їх прогнозування за допомогою методів технічного і фундаментального аналізу;
- оцінювати фінансові інструменти вибирати найкращі способи їх застосування;
- оцінювати ефективність фінансових послуг
- формувати і розраховувати прогнозні грошові потоки і розробляти прогнозні фінансові плани;
- методологію альтернативного аналізу;
- визначати ризики фінансових послуг на всіх стадіях реалізації, механізми і інструменти їх запобігання;
- організовувати ефективне управління ризиками фінансових послуг;
- вміти прогнозувати негативні тенденції з метою зменшення впливу на ефективність фінансових послуг.

Теоретичну основу навчальної дисципліни складають сучасні економічні теорії та концепції фінансів фінансового менеджменту інвестиційного менеджменту аналітичних досліджень і теорії ризиків, світовий досвід з теорії практики надання фінансових послуг розробки провідних вчених і практиків провідних країн світу, що максимально адаптовані до реальних умов національної економіки.

Проблема вивчення дисципліни „Ринок фінансових послуг” полягає в тому, що вона охоплює широку сферу ринки банківських і страхових послуг, ринки інвестиційних послуг, ринок пенсійного забезпечення, ринок валютних послуг, ринок лізингу та ін. На даному ринку використовуються численні способи і інструменти надання фінансових послуг.

Дану сферу в Україні і за кордоном регулюють численні закони, законодавчі і нормативні акти прямої і непрямої дії такі, як: про банки і банківську діяльність, про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг, про цінні папери фондовий ринок про фінансовий

лізинг, про факторинг, про іпотеку, про регулювання валютних послуг та інші.

За кожним напрямом надання ринку фінансових послуг існує сотні підручників і тисячі публікацій, в яких розкриваються механізми надання конкретних фінансових послуг і розглядаються інструменти їх здійснення. Існують і окремі напрями аналізу ринку фінансових послуг, які включають фундаментальний (фінансовий) і технічний аналіз конкретного ринку. Операції на ринку фінансових послуг пов'язані із різноманітними ризиками, які необхідно своєчасно визначати для їх запобігання і управляти ними.

В зв'язку із широтою охоплення різних напрямів фінансових послуг за даною дисципліною немає унікального підручника, який би охоплював би всі сфери їх надання і студенту необхідно користуватися різними джерелами необхідної інформації.

На вивчення дисципліни надається всього 180 годин, які включають як аудиторне вивчення тематики (лекції, семінари, практичні) в обсязі 94 години та індивідуальна робота із студентами так і самостійне поза аудиторне навчання студентів в бібліотеках, з використанням Internet та інших джерел.

Вивчення дисципліни „Ринок фінансових послуг” містить такі змістові модулі:

Змістовий Модуль 1. Теоретичні засади надання фінансових послуг – розкриває основні фінансові концепції які використовуються для забезпечення ринків фінансових послуг, визначає основні інструменти і способи надання фінансових послуг, учасників ринків і їх характеристики, ризики фінансових послуг і їх управління

Змістовий Модуль 2. Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках – передбачає оволодіння методологією організації і здійснення фінансових послуг на різних ринках.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ДИСЦИПЛІНИ «РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»**

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади надання фінансових послуг</i>	
1	<i>Вступ. Предмет і завдання курсу «Ринок фінансових послуг», його місце в системі економічної підготовки національних кадрів. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами</i>
2	Фінансові посередники і фінансові послуги на фінансових ринках
3	Фінансові інструменти які використовуються для надання послуг, їх застосування і оцінка ефективності
4	Основи процентних ставок і роль на ринку фінансових послуг
5	Ризики фінансових послуг і механізми їх зменшення
<i>Змістовий модуль 2. Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках</i>	
6	Фінансові послуги сучасних банківських установ
7	Кредитні послуги банків
8	Послуги валютного ринку
9	Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків
10	Послуги фінансуванню зовнішньої торгівлі
11	Страхові послуги і ринок страхових послуг
12	Ринок інвестиційних послуг
13	Ринок лізингових послуг
14	Інформаційне забезпечення ринку фінансових послуг
15	Критичні події на ринках фінансових послуг і їх прогнозування
Разом годин: 180	

МАУП

Зміст самостійної роботи з дисципліни

„Ринок фінансових послуг”

Для самостійного вивчення дисципліни „Ринок фінансових послуг” передбачено самостійне пророблення студентами відповідних джерел для участі в семінарських заняттяху відповідності із зазначеним списком літературних джерел, а також інших нових джерел, які з'являються за тематикою, в тому числі і Internet), написання рефератів за обраною тематикою і їх захист на заняттях проведення дискусій на існуючу проблематику, наприклад, які проблеми існують на сьогодні в банківській сфері, і що треба зробити, щоб їх вирішувати або що стримує розвиток іпотечного кредитування або стан ринку фінансових послуг на сьогодні основні тенденції розвитку і проблеми та ін., вирішення задачок (вправ) і ситуаційних задачок, тестування. Наприкінці даних рекомендацій наданий примірний список літературних та інших джерел, які допоможуть студентові для самостійної роботи.

Порядок самостійної роботи може бути такий:

- уважно ознайомитися із змістом проблеми питання яке необхідно проробити. Визначити проблему, яку необхідно вирішувати;
- ознайомитися із змістом джерел за темою;
- визначити основні проблеми, які на думку авторів, а також на думку студента виникають за напрямом дослідження і які необхідно за думкою студента винести на обговорювання;
- скласти план доповіді на семінарському занятті (дискусії, або написання реферату);
- зробити висновки щодо результатів вивчення проблеми і запропонувати свою точку зору її вирішення.

При цьому необхідно враховувати що в різних джерелах проблема може бути визначена і розкритий її зміст зовсім з протилежних точок зору.

Наприклад, деякі вчені вважають, що борг не впливає на вартість компанії, а деякі, навпаки вважають що впливає. Одні вважають що до фондового

ринку відноситься тільки ринок акцій, інші – вважають, що окрім акцій, ще і облігації, і заставні. Або одні вважають що бажано було б створити іпотечний державний банк, в якому зосередити всі іпотечні ресурси і справи, інші, що це справа всіх фінансових установ.

Тобто, доповідач повинний підкреслити такі розбіжності в розгляді проблеми і зробити посилання в доповіді, що існує така точка зору, і існує така точка зору.

Бажано, щоб доповідач теж визначив свій підхід до розгляду або вирішення проблеми, а також зробив висновки за проробленою темою.

Окрім того, доповідач повинний підготуватися до запитань, які можуть бути поставлені із аудиторії.

При пророблені теми студенту необхідно відповісти на питання, які поставлені викладачем для самоконтролю.

При навчання студенту допоможуть закони України – про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг; про вексельний обіг, про фінансовий лізинг про факторинг та ін. Тому при вивченні дисципліни „Ринок фінансових послуг” студенти повинні засвоїти в першу чергу закони України і інші законодавчі акти які регулюють фінансові послуги в Україні а також основні концептуальні поняття які як: що є фінансова послуга і які види послуг вважаються фінансовими види фінансових інструментів які використовуються при наданні фінансових послуг; механізми надання конкретних фінансових послуг; вплив ризиків на ефективність фінансових послуг тощо. При вивченні фінансових інструментів, за допомогою яких надаються фінансові послуги в першу чергу необхідно проробити і засвоїти інформація щодо векселів чеків пластикових карток, інкасо, акредитивів, банківських акцептів, депозитних строкових рахунків і рахунків до запитання та ін.

При цьому студенти повинні вміти розробляти схеми їх використання і оцінки її ефективності.

Необхідно знати що таке факторинг і лізинг як обґрунтовуються і здійснюються факторингові і лізингові операції.

При вивченні акредитиву або інкасо дуже важливим є засвоєння міжнародних уніфікованих правил застосування документарного акредитиву і інкасо, а також міжнародного вексельного і чекового права. Окрім цього студенти повинні цікавитися і іншими нормами міжнародного приватного права.

Наприклад, приблизний *алгоритм* вивчення характеристик і застосування в обороті фінансового інструменту – *векселю* такий:

визначення – вексель це строго оформлений цінний папір який засвідчує безумовне зобов'язання боржника оплатити вказану в ньому суму у вказаний строк, а в випадках перевідного векселю – вказаній особі;

види векселів – в незалежності від країни походження випускаються простий і перевідний векселі Простий вексель – це вексель який виписується і підписується боржником і є безумовне зобов'язання оплатити вказану суму у визначену дату Перевідний вексель(трата) виписується і підписується кредитором(трасантом) і є його приказ боржнику(трасату) оплатити вказану суму, вказаній особі (ремітенту).

Прості векселі бувають іменні і на пред'явника. Крім цього розрізняють казначейські (фінансові і інших емітентів-фінансових установ), і комерційні. Далі розглядається, які ще види векселів використовуються;

регулювання обігу – міжнародне вексельне право і національне право. Розглянути як здійснюється регулювання в країні, як користується або міжнародним, або національним правом;

функції, які виконує вексель в грошовому обороті;

вексельні реквізити – у відповідності із Женевською конвенцією;

схеми випуску і обороту простих і перевідних векселів;

визначення ефективності кредитування операцій за допомогою векселів;

види банківських операцій з вексями комісійні і кредитні. Дати визначення і характеристику операцій обліку (дисконтування) – а також встановлення норми дисконту, доміцляція аваль, індосамент, застава векселю, інкасація; акцепт векселю;

навести приклади використання векселів в обороті між підприємствами і визначити ефективність даних операцій Розглянути приклади визначення норми дисконту.

Для засвоєння перерахованої в даних Рекомендаціях тем дисципліни „Ринок фінансових послуг” студенти повинні відповісти на наступні питання для самоконтролю і вирішити ситуаційні фінансові задачі.

МАУП

Питання для самоконтролю

Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади надання фінансових послуг»

До теми 1. Вступ у дисципліну „Ринок фінансових послуг”

- 1). Що є фінансова послуга?
- 2). Що є ринок фінансових послуг? Які розрізняють види ринків фінансових послуг?
- 3). Які послуги відносяться до фінансових?
- 4). Хто може надавати фінансові послуги?
- 5). Що є фінансова установа? Які види фінансових послуг надають відповідні види фінансових установ?
- 6). Як здійснюється регулювання ринків фінансових послуг в Україні?
- 7). На яких засадах фінансові посередники можуть надавати фінансові послуги?

Література: [1-70]

До теми 2. Фінансові посередники і фінансове посередництво

- 1). Що таке фінансове посередництво? Які функції виконують фінансові посередники?
- 2). Які види фінансових посередників за відповідними видами фінансових послуг функціонують в світі?
- 3). Що є депозитноощадні інститути? Які види фінансових послуг вони надають?
- 4). Що є договірні – оощадні фінансові інститути? Які види фінансових послуг вони надають?
- 5). Що є інвестиційні посередники? Які види фінансових послуг вони надають?
- 6). Що є біржі? Які види фінансових послуг вони надають?
- 7). Що є лізингові компанії? Які види фінансових послуг вони надають?
- 8). Що є факторингові компанії? Які види фінансових послуг вони надають?

9). Чим відрізняються дані фінансові інститути між собою?

Література : [2 – 4, 7-9, 11,18,19, 36- 38, 46,56, 58]

До теми 3. Фінансові інструменти які використовуються для надання послуг, їх застосування і оцінка ефективності

1). Що є фінансовий актив? Які види фінансових активів використовуються для надання фінансових послуг?

2). Що є фінансові активи грошового ринку? Які їх характерні особливості?

3). Що є фінансові активи ринку капіталів? Які їх характерні особливості?

4). Які основні фінансові інструменти кредитного ринку? Які їх характерні особливості?

5). Які основні фінансові інструменти валютного ринку? Які їх характерні особливості?

6). Які основні фінансові інструменти фондового ринку? Які їх характерні особливості?

7). Що таке „похідні” фінансові інструменти (деривативи)? Які їх відмінності від фактичних фінансових інструментів?

8). Що таке ф`ючерс? Навести його основні характеристики. Для чого він використовується?

9). Що таке „опціон”? навести його основні характеристики. Для чого він використовується?

10). Що таке „європапір”? Які його особливі властивості і відмінності від звичайних цінних паперів?

11). Що таке чек? Які функції виконують чеки? Які види чеків використовуються?

12). Як регулюється обіг чеків?

13). Які види операцій можна здійснювати з чеками?

- 14). Яким чином чек передається іншій особі?
- 15). Що таке вексель? Які функції виконують векселі? Які види векселів використовуються?
- 16). Що таке простий вексель? Хто його випишує? Дайте приклад схеми випуску і обігу простого векселя?
- 17). Що таке перевідний вексель? Хто його випишує? Дайте приклад схеми випуску і обігу трати?
- 18). Які операції здійснюють банки з векселями? Що таке облік (дисконт) векселя? Що таке доміціяція векселя? Що таке аваль векселя?
- 19). Як регулюється обіг векселів в світі, в Україні?
- 20). Яким чином вексель передається іншій особі?
- 21). Якщо боржник відмовляється плати за векселем то що треба робити кредитору?
- 22). Показати на прикладі, як визначається ефективність використання векселя як кредитного інструменту?
- 23). Що таке пластикова картка? Хто її емітує? Чому вона зветься інструментом з обміну активами?
- 24). Які види пластикових карток емітуються фінансовими установами?
- 25). Як регулюється випуск і оборот пластикових карток в Україні?
- 26). Які види систем розрахунків за допомогою пластикових карток?

Контрольна справа 1

Товар вартістю в 1 млн. дол. постачається під випишу векселя із строком оплати через 30 днів. Продавець встановлює процентну ставку за виданий кредит 6%. Яку суму за векселем отримує продавець?

Контрольна справа 2

Припустимо, що фінансовий менеджер розглядає можливість купівлі за замовленням клієнта казначейського векселя, ціна якого складає 980 грн., за номіналом 1000 грн., на аукціоні в поточний тиждень. Якщо вексель буде гаситися через 90 днів який дисконтний доход отримає інвестор?

Література: [2, 4,11- 13,15, 19,25-27, 31, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 45-47, 49, 50,51, 55-58, 59, 64-67]

До теми 4. Основи процентних ставок і роль їх на ринку фінансових послуг

- 1). Що таке відсоткова ставка? Як вона вимірюється? Які види відсоткових ставок використовуються?
- 2). Дати визначення поточної доходності, доходності на момент погашення, доходності на дисконтній основі, номінальної доходності, реальної доходності. Показати на прикладах як вони визначаються.
- 3). Як впливають відсоткові ставки на попит і пропозицію грошей і цінних паперів?
- 4). Як здійснюється прогнозування відсоткових ставок?
- 5). Що таке кредитна відсоткова ставка? Як визначається її структура?
- 6). Дати визначення ризикованої та строкової структури відсоткової ставки.
- 7). Що таке дисконтна ставка? Як вона визначається і використовується?
- 8). Як враховується інфляція і ризики при визначенні відсоткової і дисконтної ставок?

Контрольна справа 1

Розрахувати величину депозитного вкладу за складними процентами, якщо початкова вартість вкладу – 2000 грн., річна процентна ставка – 20%, строк вкладу – 3 роки. Нарахування здійснюється один раз на рік. Як зміниться майбутня вартість вкладу із врахуванням інфляції, якщо індекс інфляції становить – 1,2?

Контрольна справа 2

Розрахувати величину депозитного вкладу за складними процентами, якщо вартість вкладу –1000 грн., процентна ставка – 23%, строк вкладу – 3 роки. Нарахування процентів здійснюється кожних півроку.

Контрольна вправа 3

Розрахувати теперішню вартість майбутніх грошових потоків в сумі 5000 грн., кількість років – 3, ставка дисконтування – 20%. Що враховує дисконтна ставка і як вона визначається?

Література: [2, 3, 36-38,41,43-45, 48, 49, 54-55]

До теми 5. Ризики фінансових послуг і механізми їх зменшення

- 1). Дати визначання ризику?
- 2). Які види ризиків пов'язані із фінансовими операціями і послугами?
- 3). Що таке фінансові ризики Які види фінансових ризиків супроводжують банківські послуги, інвестиційні послуги, страхові послуги, валютні послуги, факторингові послуги? лізингові послуги?
- 4). Що таке систематичний і несистематичний ризики диверсифікований і не диверсифікований ризики?
- 5). Як здійснюється вимірювання і оцінка ризиків при виборі інструментів здійснення фінансової послуги?
- 6). Як здійснюється управління кредитними ризиками?
- 7). Яка різниця між страхуванням і хеджуванням ризику?
- 8). Що таке валютна позиція і як нею управляють?
- 9). Які види ризиків виникають при здійсненні операцій на валютному ринку?
- 10). Які основні способи управління валютними ризиками?
- 11). Що таке внутрішні способи хеджування валютного ризику?
- 12). Що таке зовнішні способи хеджування валютного ризику?
- 13). Які основні способи управління ризиками відсоткових ставок на валютному ринку?

14). Як здійснюється хеджування валютних ризиків за допомогою ф'ючерсів?

15). Як здійснюється хеджування валютних ризиків за допомогою опціонів?

16). Як здійснюється управління валютними ризиками за допомогою банків і страхових компаній?

Контрольна вправа 1

Американський експортер уклав угоду на продаж з британським клієнтом на суму в 100 000 GBP в червні місяці року N, і надавши відстрочку платежу на три місяці своєму клієнту, очікує отримати платіж в вересні року N. Для зменшення ризику експортер забезпечує покриття валютних ризиків на ринку ф'ючерсних контрактів. Стандартна сума ф'ючерсних контрактів складає 25000 GBP.

Поточні курси:

Поточний курс GBP/USD : 1,290 USD;

Трьохмісячний курс GBP/USD : 1,390 USD;

Прогнозований ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,400 USD.

Фактичний ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,300 USD.

Визначити ефективність даної операції і результати надати у вигляді таблиці.

Контрольна вправа 2

Американський імпортер уклав контракт на купівлю німецьких калькуляторів. Оплата за контрактом повинна здійснюватися в день постачання калькуляторів, через три місяці, тобто в червні року N. Загальна сума контракту 1 000000 EUR. Імпортер боїться підвищення курсу євро по відношенню до долара і вирішує хеджувати валютні ризики на ринку ф'ючерсних контрактів.

Поточні курси на ринку ф'ючерсів такі:

поточний курс EUR/USD : 1,200
курс червневий “спот” : 1,2050
курс червневого ф`ючерса : 1, 2080
курс вересневого ф`ючерса 1,220.

Вартість одного ф`ючерсного контракту 125 000 EUR. Визначити ефективність даної операції і результати надати у вигляді таблиці.

Контрольна вправа 3

Визначте, в чому полягає головний вид ризику, якому підлягає Ваше життя, і опишіть, які дії необхідно виконати для управління ним.

Література: [7, 20-24, 28-30, 36-43, 45, 51-54, 59, 60, 66, 68]

Змістовий модуль 2. «Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках»

До теми 6. Фінансові послуги сучасних банківських установ

- 1). Які основні сегменти ринку банківських послуг?
- 2). Які основні функції сучасних банків? Які види фінансових послуг надають дані установи?
- 3). Які послуги вважаються традиційними? Охарактеризувати дані послуги.
- 4). Які послуги вважаються не специфічними для банківських установ? Чому? Охарактеризувати дані послуги.
- 5). Які основні світові тенденції розвитку банківських послуг?
- 6). Що розуміється під кредитними банківськими послугами і які їх види?
- 7). Трастові послуги і їх характеристики.
- 8). Лізингові послуги і їх характеристики. Які види лізингових послуг надають лізингові компанії, а які банки ?

9). Факторингові послуги і їх характеристики. Що таке факторинг? Які види факторингу і для чого вони використовуються? Які послуги надають фактор-фірми, а які фактор-банки? Які компанії не підлягають факторингу? Який стан факторингових послуг в Україні?

10). Інвестиційні послуги і їх характеристики. Які види інвестиційних послуг надають інвестиційні компанії і інвестиційні банки?

11). Які види валютних послуг можна отримати в банку? Розкрити основні принципи їх надання.

12). Депозитарні послуги і їх характеристики.

13). Послуги торговельних банків.

14). Дисконтні банківські послуги.

15). Страхові послуги.

16). Платіжно-розрахункові послуги.

17). Клірингові і арбітражні банківські операції.

18). Брокерські і дилерські банківські послуги.

Література: [1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68]

До теми 7. Кредитні послуги банків

1). Які види кредитів на напрямами надають сучасні банки? Що таке кредитна політика банку і як вона розробляється?

2). Як здійснюється визначення кредитоспроможності позичальника?

3). Основні напрями і результати кредитного аналізу позичальника. Яка інформація використовується для кредитного аналізу юридичної особи?

4). Кредитний аналіз фізичної особи – кредитний скоринг при отриманні споживчого кредиту.

5). Які вимоги до кредитного забезпечення кредитів?

6). Хто може надавати гарантії позичальникам кредитних ресурсів?

7). Що таке кредитний портфель банку і які показники характеризують його структуру?

8). Довгострокове банківське кредитування Іпотечне кредитування придбання і будівництва житла.

9). Кредитний рейтинг позичальника і його визначення.

10). Банківські кредитні лінії.

11). Короткострокове банківське кредитування і його види. Дати характеристики.

12). Які основні джерела рефінансування довгострокових кредитів при іпотечному кредитуванні?

Контрольна вправа 1

Розрахувати період погашення коштів за факторинговою операцією якщо річний об'єм факторингу складає 1 000 000 дол., середня величина факторингового кредитування за рахунками становить 100 000 дол.

Контрольна вправа 2

Розрахувати суму, отриману виробничою компанією за факторинговим контрактом за таких умов:

загальна сума рахунків складає 300 000 грн.;

аванс становить 90%;

комісія фактора дорівнює 3%

щомісячний банківський процент за аванс складає 2%.

Контрольна вправа 3

Факторингова компанія встановлює комісійні в розмірі 3% і надає позику підприємству в розмірі до 75% від дебіторської заборгованості (ДЗ), яка купується за додатковий 1% на місяць. Продажів кредит становлять 50000 грн на місяць. В результаті договору факторингу підприємство економить 700 грн. на місяць на вартості кредиту і 2% від продажів в кредит на безнадійних боргах.

Обслуговуючий банк запропонував договір згідно з яким вішадає підприємству позику до 75% від ДЗ. Банк встановив ставку 2% на місяць і додатково 4% нарахувань за обслуговування ДЗ, в рахунок якої надається позика. Період інкасації грошових коштів за продажі в кредит становить 30 днів. Якщо підприємство бажає повністю використати можливий ліміт факторингової компанії, в рамках якого вона надає позику, то який варіант фінансування найкращий, банківський чи факторинговий?

Контрольна вправа 4

Позичальник споживчого кредиту прохає кредит в розмірі 2000 дол. на рік з простою відсотковою ставкою в 12% на купівлю меблі. Припустимо, що основний борг сплачується чотирма щоквартальними внесками в сумі 500 дол. кожний.

- 1). Розрахувати загальну суму процентних платежів якби позичальник виплатив одноразово.
- 2). Розрахувати щоквартальні процентні платежі і сукупні процентні платежі за такій схемі виплат.
- 3). Порівняти процентні платежі 1-м і 2-м методами і пояснити результат.

Контрольна вправа 5

Клієнт зацікавлений в отриманні іпотечного кредиту в 50 тис. дол строком на 25 років для купівлі нового будинку. Банк вирішив, що ставка в 12% буде відповідати поточній кон'юктурі для валютних кредитів. Процентна ставка протягом всього строку фіксована. Розрахувати суму необхідних платежів протягом всього строку іпотечного кредитування.

Контрольна вправа 6

Задача на визначення дисконтної ставки при наданні споживчих кредитів.

Припустимо, що кредитний інспектор пропонує клієнту 2000 дол. за ставкою 12 % і що процентні платежі сплачуються при видачі кредиту (тобто авансова оплата відсотка). Розрахувати реальну ставку проценту яка складатиме для позичальника.

Контрольна вправа 7

Розрахувати реальну ставку проценту із використанням “методу накидки”, якщо сума кредиту складає 2000 дол., річна ставка – 12% при 12 щомісячних платежах рівними частинами при погашенні боргу. Припустимо, що позичальник в середньому протягом року буде користуватися 1000 дол.

Контрольна вправа 8

Визначити, яку суму процентного доходу від виданого споживчого кредиту, який гаситься щомісячними внесками, отримає банк в будьякий період часу, якщо клієнт має право дострокового погашення і право на зменшення відсоткових платежів за кредитом. Якщо клієнт звернувся до банку за кредитом на один рік, який гаситься 12 щомісячними внесками, і зміг погасити його вже після дев'ятого місяця.

Контрольна вправа 9

Ви інвестуєте капітал в нерухомість. Загальна сума інвестиції = 100000 грн. Ви вклали в справу власні 20000 грн., а 80000 г. о. зайняли в банку. Хто буде нести ризики по даному проекту і чому?

Контрольна вправа 10

Припустимо, що на Вашому банківському рахунку зберігаються 10000 дол. США, покладених туди під 12% річних. В той же час у Вас є несплачений борг за кредитною картою в розмірі 5000 дол., за яким Ви сплачуєте 17% річних. Які Ваші можливості відсоткового арбітражу?

Контрольна справа 11

Припустимо, що Ви поклали до банку 1000 дол. сьогодні і ще 2000 дол. через рік. Скільки грошей у Вас буде через два роки, якщо відсоткова ставка дорівнює 10% річних?

Література: [1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68]

До теми 8. Послуги валютного ринку

- 1). Які види послуг надає валютний ринок? Які рівні валютних ринків використовуються для цього?
- 2). Що таке валютний курс? Які види валютних курсів визначаються і як?
- 3). Які фінансові інструменти використовуються для здійснення валютних операцій?
- 4). Що таке кліринг, як і для чого він здійснюється?
- 5). Що таке валютний арбітраж? Як здійснюються валютні арбітражні угоди?
- 6). Які інструменти і механізми використовуються для кредитних валютних операцій?
- 7). Як використовуються векселі для кредитних валютних операцій?
- 8). Як здійснюються платіжнорозрахункові послуги на валютному ринку? Які фінансові інструменти для цього використовуються?
- 9). Як здійснюються конверсійні операції на валютному ринку?
- 10). Що таке валютний своп, як і для чого використовується?
- 11). Розкрити питання – інвестиції в іноземній валюті.
- 12). Як здійснюється управління міжнародними грошовими потоками?
- 13). Які ризики супроводжують валютні послуги?
- 14). Які основні механізми запобігання ризиків валютних послуг?

15). Що таке валютний дилінг? Хто є учасниками дилінгових операцій?

16). Як здійснюється спекулятивні операції на валютних ринках?

Контрольна вправа 1

Припустимо, що Ви громадянин України, який вчиться в Німеччині. Ви знаєте, що через місяць отримаєте з України грант на навчання в сумі 100000 грн. Як можна хеджувати курсовий ризик? Як можна застрахуватися від нього?

Контрольна вправа 2

Припустимо, що на третій рік в день, встановлений вашим договором про свої спотовий курс складає 1,20 дол. за євро. Які суми будуть переведені один одному протилежними сторонами за свопом?

Контрольна вправа 3

Припустимо, що валютний курс складає 0,011 дол. За 1 ієну. Яким чином можна отримати арбітражний прибуток, маючи в наявності 10000 дол., якщо ціна золота в дол. складає 100 дол. За унцію, а в ієнах – 10000 ієн за унцію?

Контрольна вправа 4

На ринку встановилося такі валютні курси: 0,20 дол. За 1 українську гривню і 0,30 дол. За 1 азербайджанський манат. Який валютний курс повинний існувати між гривною і манатом?

Література: [3, 10, 28-30, 38, 40, 42, 43, 48, 49, 59, 60, 66]

До теми 9. Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків

1). Які послуги можна отримати через міжнародні фінансові ринки?

2). Які фінансові інструменти використовуються для здійснення операцій на даних ринках?

3). Що таке єврооблігація, які види єврооблігацій використовуються і для чого?

4). Як здійснюється залучення кредитних ресурсів через емісію єврооблігацій?

5). Які види класичних кредитних послуг можна отримати через міжнародний фінансовий ринок?

6). Що таке ринок євровалют і як він використовується?

Література: [1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61]

До теми 10. Послуги з фінансування зовнішньої торгівлі

1). Що таке кореспондентські відносини банків? Для чого необхідно відкривати кореспондентські рахунки?

2). Які види кореспондентських рахунків використовуються банками для здійснення розрахунків за експортом– імпортом і іншими платіжно-розрахунковими операціями?

3). Які платіжно-розрахункові системи використовуються банками для перерахування грошей?

4). Що таке акредитив і які види акредитивів використовуються при здійсненні розрахунків за зовнішньоекономічними операціями? Дати характеристики даних акредитивів і принципи їх використання.

5). За якими ознаками перевіряється акредитив?

6). Які документи супроводжують документарний акредитив?

7). Як і яким засобами здійснюється повідомлення щодо відкриття акредитиву?

8). Що таке операція інкасо? Які види інкасо використовуються? Дати характеристики чистого і комерційного інкасо.

9). Які види інструкцій пов'язані із здійсненням інкасо?

10). Що таке форфейтинг? Які фінансові інструменти супроводжують форфейтинг?

Проаналізувати моделі здійснення форфейтингу.

Контрольні завдання

- 1). Ознайомитися з міжнародними уніфікованими правилами застосування документарного акредитиву.
- 2). Ознайомитися з міжнародними уніфікованими правилами застосування інкасо.
- 3). Розглянути приклади застосування акредитивів і їх відкриття і оформлення.
- 4). Розглянути приклади використання інкасо.

Література: [1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61]

До теми 11. Страхові послуги і ринок страхових послуг

- 1). Що таке „страхова послуга”? Які види страхових послуг можна отримати на страховому ринку?
- 2). Які види страхових компаній надають страхові послуги?
- 3). Які види не страхових посередників надають послуги на страховому ринку? Які види даних послуг і їх зміст?
- 4). Які вимоги до страхових компаній для отримання дозволу на надання страхових послуг?
- 5). Як здійснюється управління страховими ресурсами?
- 6). Як здійснюється регулювання ринку страхових послуг?

Література: [7, 8, 22, 23, 53]

До теми 12. Ринок інвестиційних послуг

- 1). Які види інвестиційних посередників можуть надавати фінансові послуги?
- 2). Які інвестиційні послуги надають інвестиційні банки?

- 3). Як здійснюється купівля – продаж цінних паперів?
- 4). Що таке інвестиційний фонд і які види інвестиційних фондів використовуються для інвестування?
- 5). Що таке інвестиційний портфель? Як і для чого він формується?
- 6). Що визначає інвестиційну політику різних фінансових інститутів і які її напрями?
- 7). Які основні інвестиційні стратегії використовуються інвесторами?
- 8). Що таке стратегія диверсифікації і в чому її основний принцип?
- 9). В чому основний зміст портфельної стратегії Марковіца?
- 10). Що таке ефективний і що таке оптимальний інвестиційний портфель?
- 11). Що таке активна портфельна стратегія?
- 12). Що таке пасивна портфельна стратегія?
- 13). Як визначається доходність (прибутковість) інвестиційного портфелю?
- 14). Як визначається ризикованість інвестиційного портфелю?

Контрольна вправа 1

Інвестор купив на ринку три опціони кол з ціною виконання 30 г. о. Премія – 3 г. о. Курс акцій – 28 г. о. Припустимо, що придбання контракту він сплачує комісійні 30 г. о. В подальшому ціна акції зросла до 37 г. о. і інвестор виконав опціон. Комісія за угодою становить 1,3% від вартості акцій.

Який доход від даної угоди отримав інвестор?

Припустимо, що інвестору вдалося продати опціон за 7 г. о. Який доход отримає інвестор в даному випадку? Яку суму додаткового доходу отримав інвестор у другому випадку.

Контрольна вправа 2

Банк розглядає можливість купівлі казначейської ноти з номіналом 1000 грн., яка гаситься через 5 років і приносить у вигляді відсотків 80 грн. в

рік. Доходність даної нотик моменту погашення складатиме 10,73%, а її поточна ринкова вартість складає 900 грн. Визначити середньозважений строк погашення даного цінного паперу, за умовами що відсотки виплачуються один раз в рік протягом 5 років.

Контрольна вправа 3

Ви придбали акцію за 50 грн. о Протягом року на її нараховуються дивіденди в грошовій формі 1 грн. о, і Ви плануєте, що курс даних цінних паперів на кінець року складатиме 60 грн. о Яку ставку доходності Ви очікуєте отримати Якщо реальний курс цінних паперів наприкінці року складатиме всього 40 грн. О., яка буде Ваша реальна ставка доходності?

Література: [4-6, 8, 9, 11, 13, 19, 21, 25-27, 37, 41, 45, 46, 49, 50, 54-57, 59, 66]

До теми 13. Ринок лізингових послуг

- 1). Що таке лізинг і хто надає лізингові послуги?
- 2). Які види послуг може отримати лізингоотримувач і на яких засадах?
- 3). Як здійснюється обґрунтування лізингової послуги?
- 4). Які стратегії використовують лізингові компанії для надання послуг?
- 5). Що таке стратегія додаткових функцій, як і для яких компаній вона використовується?
- 6). Що таке холдінгова стратегія, як і для яких компаній вона використовується?
- 7). В чому зміст стратегії надання послуг середнім підприємствам?
- 8). Які методи лізингових платежів використовуються між учасниками лізингової угоди?

Контрольна вправа 1

Розрахувати загальні витрати лізингодавця якщо балансова вартість майна за лізингом складає 100 000 грн. Плата за використання кредитних ресурсів становить 20% від суми балансової вартості, плата за додаткові

послуги лізингодавця складає 10% від суми балансової вартості лізингового майна.

Контрольна вправа 2

Розрахувати загальну суму лізингових платежів лізингоотримувача якщо сума амортизаційних платежів складає 200 000 грн., комісійна винагорода складає 5% від величини амортизаційних відрахувань щорічно, сума ПДВ складає 20%, сума мита складає 0,5% від суми вартості лізингового майна, плата за кредитні ресурси, які використав лізингодавець складає 20% річних. Строк фінансового лізингу 5 років.

Література: [1, 2, 3, 7, 8, 41, 45, 55]

До теми 14. Інформаційне забезпечення ринку фінансових послуг

- 1). Які основні джерела необхідно використовувати при здійсненні фінансових операцій і фінансових послуг?
- 2). Які основні показники повинні використовувати споживачі і фінансових послуг при виборі найбільше ефективного інструменту їх отримання?
- 3). Яка інформація необхідна фінансовим компаніям для надання фінансових послуг?
- 4). Що таке фундаментальний аналіз ринку і які показники необхідно визначати і враховувати?
- 5). Які чинники впливають на відсоткові ставки грошового ринку і ринку капіталів?
- 6). Які чинники впливають на валютні курси в короткостроковому, середньостроковому і довгостроковому періодах?
- 7). Що таке технічний аналіз фінансового ринку і які основні концепції лежать в його основі?
- 8). Які основні індикатори використовуються при технічному аналізі? Що таке осцилятори, японські свічки, діаграми?
- 9). Які графіки використовуються при технічному аналізі?

Контрольна вправа 1

Із використанням Internet увійти на валютний міжнародний ринок і ознайомитися із його основними тенденціями.

Література: [1-35, 58, 68,69]

До теми 15. Критичні події на фінансових ринках і їх прогнозування

1. Що таке фінансова криза?
2. Яка різниця між фінансовою кризою і фінансовим крахом?
3. Які критичні події відбуваються в складних системах. Чи є можливість їх прогнозування?
4. Що є фундаментом фінансових ринків?
5. Які основні моделі моделювання фінансових бульок і ринкових крахів?
6. Як здійснюється прогнозування бульок, крахів і анти бульок?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

Література: [39, 42, 43,53, 61]

МАУП

Плани семінарських занять

Підготовка до семінарського заняття в основному здійснюється в бібліотеці і із застосуванням інформації *Internet*, через комп'ютерну мережу.

Необхідно не тільки використовувати конспект лекцій, який начитав викладач, але і проробити інші джерела за тематикою. Бажано надавати діаграми, графіки або показувати схеми здійснення операцій, а також послідовність застосування методів розв'язання проблеми на дошці або іншим способом.

Семінарське заняття за темою 1. Вступ у дисципліну „Ринок фінансових послуг”

Студенти повинні проробити закони України, що регулюють надання фінансових послуг і розглянути літературні джерела за тематикою.

План семінарських занять:

- 1) дати визначення, що таке фінансова послуга і які види послуг вважаються фінансовими і пояснити чому?;
- 2) дати визначення, що таке ринок фінансових послуг, що є фінансовий ринок, які види таких ринків існують в Україні і як вони регулюються;
- 3) пояснити, хто є учасниками ринків фінансових послуг і на яких засадах вони здійснюють свою діяльність на ринку?;
- 4) дати визначення, що таке фінансові активи і які види фінансових активів використовуються для фінансових операцій. Пояснити в чому відмінність фінансового активу від матеріального активу.

Література: [1-70]

Семінарське заняття за темою 2. Фінансові посередники і фінансове посередництво

Студенти повинні ознайомитися із основними фінансовими посередниками, які надають фінансові послуги і здійснюють фінансові операції.

План семінарських занять:

- 1) дати визначення, що таке фінансове посередництво на фінансових ринках. Пояснити які функції виконують посередники;
- 2) дати приблизну класифікацію фінансових посередників. Пояснити, за якими ознаками вони можуть бути зведені у відповідні групи;
- 3) дати визначення видів і характеристик депозитно - ощадних інститутів. Які види послуг надають дані інститути?;
- 4) дати визначення видів і характеристик договірних ощадних інститутів. Які види послуг надають дані інститути?;
- 5) дати визначення видів і характеристик інвестиційних інститутів (пайових і корпоративних інвестиційних фондів взаємних фондів хедж-фондів, нейтральних фондів, компаній з управління активами, інвестиційних банків). Які види послуг надають дані інститути?;
- 6) дати визначення видів і характеристик бірж Які види послуг надають дані інститути?;
- 7) які послуги надає валютний ринок?

Література: : [2 – 4, 7-9, 11,18,19, 36- 38, 46,56, 58]

Семінарське заняття за темою 3. Фінансові інструменти які використовуються для надання послуг їх застосування і оцінка ефективності

Готуючи цю тему студенти повинні вивчити всі фінансові інструменти, які використовуються для надання фінансових ринків у відповідності із вказаними в темі.

План семінарських занять:

фінансові активи, класи і види фінансових активів;
фінансові інструменти грошового ринку банківські депозити; казначейські векселі, векселі, чеки пластикові картки короткострокові комерційні папери і облігації; цінні папери урядових агентств депозитні

сертифікати, євродоларові депозитні сертифікати; банківські акцепти, угоди про зворотній викуп короткострокові комерційні зобов'язання, іноземна валюта; урядові резервні фонди тощо; їх характеристики і використання для надання фінансових послуг

інструменти ринку капіталів акції – звичайні і привілейовані їх використання; облигації – види, їх характеристики і використання; заставні – їх характеристики і використання;

похідні цінні папери: ф'ючерси, опціони, опціони на ф'ючерси – їх характеристики і використання;

гарантійні інструменти: акредитиви і їх застосування;
інкасо і застосування;

Практичні заняття за темою 3

Вирішення фінансових задачок.

Література: [2, 4,11- 13,15, 19,25-27, 31, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 45-47, 49, 50,51, 55-58, 59, 64-67]

Практичні заняття за темою 4. Основи процентних ставок і роль їх на ринку фінансових послуг

Готуючись до практичних занять до даної теми студенти повинні вміти розраховувати грошові потоки які викаюь при фінансових послугах вивчити основні методивизначення майбутньої і приведеної вартості цих грошових потоків із врахуванням впливу очікуваного рівня інфляції і ризиків.

Приблизний напрям контрольних вправ може бути такий.

1). Основний зміст концепції зміни вартості грошей за часом. Приклади із розрахунку майбутньої вартості грошових потоків. Розрахунок приведеної вартості грошових потоків. Врахування інфляції в розрахунках грошових потоків.

2). Номінальна і реальна відсоткові ставки і їх розрахунок. Приклади із визначення специфіка розрахунку реальних відсоткових ставок фінансових інвестицій, здійснення операцій на валютному ринку.

3). Інші види відсоткових ставок та їх визначення.

Література: [2, 4,11- 13,15, 19,25-27, 31, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 45-47, 49, 50,51, 55-58, 59, 64-67]

Практичне заняття за темою 4

Вирішення задачок по визначенню майбутньої і поточної вартості грошей, врахування впливу інфляції, визначенню ставки проценту.

Література: [2, 4,11- 13,15, 19,25-27, 31, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 45-47, 49, 50,51, 55-58, 59, 64-67]

Практичні заняття за темою 5. Ризики фінансових послуг і механізми їх зменшення

1). Ризики фінансових послуг види, характеристики механізми способи і інструменти їх зменшення.

Розгляд прикладів страхування валютних ризиків за допомогою банків і страхових компаній, застосування внутрішніх і зовнішніх способів і інструментів їх хеджування.

Кредитні ризики – їх визначення і способи зменшення.

2). Розрахунок відсоткової ставки для позичальника кредитних ресурсів.

3). Використання деривативів для хеджування ризиків.

Література: [7, 20-24, 28-30, 36-43, 45, 51-54, 59, 60, 66, 68]

Змістовий модуль 2. «Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках їх функціонування»

Семінарське заняття за темою б. Фінансові послуги сучасних банківських установ. Кредитні послуги банків та основні засади їх надання

Готуючись до проведення заняття за даною темою студенти повинні ознайомитися із основними видами фінансових послуг, які надають сучасні банки, які поділяють на традиційні банківські послуги, до яких віднесені: платіжно-розрахункові операції, кредитування заощадження грошових коштів, трастова діяльність, і нові (нетрадиційні) послуги, до яких віднесені: інвестиційні послуги (андерайтинг), інвестиційне планування депозитарні послуги, валютні послуги випуск платіжно-розрахункових документів страхові послуги послуги з хеджування ризиків, лізингові послуги факторингові послуги, фінансові гарантії.

Увагу необхідно приділити кредитному аналізу позичальників банківських фінансових ресурсів – юридичних і фізичних осіб.

Приблизний план семінарських занять:

1). Основні фінансові послуги сучасних банків традиційні послуги (платіжно-розрахункові операції, заощадження кредитування трастові послуги).

Дати характеристику даним видам послуг з точквзору визначення механізму надання.

2). Нетрадиційні банківські послуги інвестиційні страхові, інвестиційного планування депозитарні, лізингові факторингові валютні послуги; випуск платіжно-розрахункових інструментів.

3). Кредитна політика банку і формування кредитного портфелю

4). Порядок кредитування юридичних осіб: кредитний аналіз позичальника, оцінка його кредитоспроможності. Методика оцінки кредитоспроможності БС.

5). Кредитний аналіз позичальників споживчих кредитів - кредитний скоринг.

6). Кредитні ризики і методи їх зменшення. Управління кредитними ризиками.

7). Нові вимоги до банківської діяльності Базельської банківської угоди (Базель–2).

8). Кредитне забезпечення і гарантії.

Література: [1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68]

Практичні заняття за темою 7

Вирішення ситуаційних задачок з кредитування.

Література: [1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68]

Семінарське заняття за темою 8. Послуги валютного ринку

При підготовці даної теми студенти повинні поцікавитися які події зараз відбувається на національному і на міжнародному валютних ринках і в зв'язку з чим вони відбуваються. Дана тема важлива поперед всього тим, що на даних ринках відображується загальний стан економіки у вигляді коливання валютних курсів і відсоткових ставок. Не врахування таких коливань може привести до значних втрат.

Приблизний план семінарських занять:

- 1). Необхідно визначити, що таке валютний ринок і які послуги можна через нього отримати.
- 2). Валютний курс і основні чинники, які на його впливають.
- 3). Платіжно-розрахункові послуги валютного ринку. Кореспондентські відносини між банками.
- 4). Платіжно-розрахункові системи, які використовуються для платежів і розрахунків в іноземній валюті.
- 5). Кліринг і арбітражні операції на валютному ринку.
- 6). Кредитні послуги валютного ринку – основні інструменти і способи валютних кредитів.

- 7). Валютні ризики та механізми їх зменшення.
- 8). Ризики відсоткових ставок та механізми їх зменшення.

Література: [3, 10, 28-30, 38, 40, 42, 43, 48, 49, 59, 60, 66]

Семінарське заняття за темою 9. Послуги міжнародних фінансових ринків

Приблизний план семінарських занять:

- 1). Інвестиції в іноземній валюті. Основні інструменти інвестування і їх характеристики. Вплив факторів конкретної країни на ефективність інвестування.
- 2). Позики (кредити) в іноземній валюті. Класичні позики. Нові послуги.
- 3). Ринок єврооблігацій і послуги андеррайтингу.
- 4). Послуги з хеджування валютних ризиків.
- 5). Послуги з хеджування ризиків відсоткових ставок.

Література: [1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61]

Практичне заняття за темою 9

Вирішення ситуаційних задачок

Література: [1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61]

Семінарське заняття за темою 10. Послуги з фінансування зовнішньої торгівлі

План семінарських занять:

1. Види зовнішньоекономічних угод.
2. Застосування акредитиву і інкасо.
3. Форфейтинг.
4. Факторинг.

5. Міжнародний лізинг.
6. Уніфіковані міжнародні правила і звичаї.

Література: [1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61]

Семінарське заняття за темою 11. Страхові послуги і ринок фінансових послуг

- 1). Види страхових послуг сучасних страхових ринків.
- 2). Страхові і не страхові посередники-види і характеристики.
- 3). Послуги із страхування майна.
- 4). Послуги із страхування життя.
- 5). Послуги із страхування ризиків.
- 6). Перестраховальні послуги.
- 7). Регулювання ринку страхових послуг в Україні.
- 8). Основні вимоги до страхових компаній і не страхових посередників.

Література: [7, 8, 22, 23, 53]

Семінарське заняття за темою 12. Ринок інвестиційних послуг

Тема семінарського заняття *„Формування і управління інвестиційним портфелем”*

Приблизний план семінарських занять:

- 1). Поняття інвестиційного портфелю і види, які формують інвестори.
Дати пояснення з чим пов'язано необхідність вивчення теорії і практики формування інвестиційного портфелю.
- 2). Портфельна теорія Марковіца – основний зміст і основні принципи.
- 3). Гіпотеза ефективного ринку.
- 4). Ефективний і оптимальний інвестиційний портфель і принципи визначення і формування.
- 5). Оцінка інвестиційних якостей цінних паперів для включення їх в портфель.

- 6). Стратегії управління інвестиційним портфелем: активні стратегії.
- 7). Пасивні стратегії управління інвестиційним портфелем.
- 8). Основні чинники, які впливають на вибір портфельної стратегії.
- 9). Облігаційний портфель: принципи його формування і управління.
- 10). Портфель акцій: принципи його формування і управління.

Література: 4-6, 8, 9, 11, 13, 19, 21, 25-27, 37, 41, 45, 46, 49, 50, 54-57, 59, 66, конспект

Практичне заняття за темою 12. Ринок інвестиційних послуг
Вирішення ситуаційних задачок

Література: [4-6, 8, 9, 11, 13, 19, 21, 25-27, 37, 41, 45, 46, 49, 50, 54-57, 59, 66]

Тема 13. Практичне заняття за темою. Лізингові послуги
обґрунтування»

Розрахунок лізингових проектів і платежів

Література: [1, 2, 3, 7, 8, 41, 45, 55]

Семінарське заняття за темою 14. Інформаційне забезпечення
ринків фінансових послуг.

План семінарського заняття

1. Внутрішня інформація для забезпечення ефективності фінансових послуг
2. Зовнішня інформація для забезпечення ефективності фінансових послуг.
3. Фундаментальний аналіз фінансових ринків.
4. Технічний аналіз фінансових ринків.

Література: [1-35, 58, 68, 69]

Семінарське заняття за темою 15. Критичні події в фінансових
системах, фінансові кризи і їх вплив на функціонування фінансових
ринків»

План семінарського заняття

1. Поняття фінансової кризи, види та характеристики.
2. Чинники, які спричиняють фінансові кризи.
3. Фундамент функціонування фінансових ринків та ринків фінансових послуг.
4. Методи прогнозування нестійкості фінансових систем.
5. Фінансові крахи та їх наслідки.

Література: [39, 42, 43, 53, 61]

МАУП

Перелік питань для дискусії

- 1). Основні напрями розвитку фінансових послуг – світова практика.
- 2). Основні напрями розвитку фінансових послуг в Україні – проблеми і перспективи.
- 3). Основні вимоги до ринку фінансових послуг в зв'язку з інтеграцією в європейську спільноту.
- 4). Можливість здійснення арбітражних угод в Україні.
- 5). Застосування портфельної теорії Марковіца – формування і управління інвестиційного портфелю в умовах України.
- 6). Стан розвитку інвестиційних фондів і їх послуг в Україні.
- 7). Основні проблеми розвитку банківської системи в Україні в умовах трансформації і інтеграції в світову економіку.
- 8). Чому виникають фінансові кризи та крахи фінансових ринків.

МАУП

Тестові завдання

Варіант 1

Фінансова послуга це:

- А. Операція з нерухомістю
- Б. Операція з фінансовими активами
- В. Операція з фінансовими активами за власний рахунок і за рахунок третіх осіб
- Г. Операція з фінансовими активами за власний рахунок і за рахунок третіх осіб з метою отримання прибутку
- Д. Операція з фінансовими активами за власний рахунок і за рахунок третіх осіб з метою збереження реальної вартості активів і отриманні прибутку

Варіант 2

Фінансова установа це:

- А. Асоціація
- Б. Банк
- В. Організація (установа) виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг
- Г. Міністерство фінансів
- Д. Податкова інспекція

Варіант 3

Фінансовий актив це:

- А. Чек
- Б. Вексель
- В. Права на отримання прибутку в майбутньому, які реалізуються на ринку
- Г. Нерухомість
- Д. Заставна

Варіант 4

Чек це:

- А. Кредитний інструмент
- Б. Платіжний документ
- В. Цінний папір
- Г. Фінансовий актив
- Д. Фінансовий інструмент

Варіант 5

Вексель це:

- А. Платіжний документ

- Б. Кредитний інструмент
- В. І платіжний документ і кредитний інструмент
- Г. Боргове зобов'язання
- Д. Фінансовий актив

Варіант 6

Акредитив це:

- А. Кредитний інструмент
- Б. Гарантійний інструмент
- В. І кредитний і гарантійний інструмент
- Г. Кредитне зобов'язання
- Д. Пайовий інструмент

Варіант 7

Інкасо це:

- А. Кредитний інструмент
- Б. Фінансова операція
- В. Гарантійний інструмент
- Г. Вид міжнародних розрахунків без надання гарантій
- Д. Борговий інструмент

Варіант 8

Факторинг це:

- А. Операція з фінансовими активами
- Б. Фінансова гарантійна кредитна операція
- В. Вид міжнародних розрахунків
- Г. Операція з управління активами
- Д. Операція з нерухомістю

Варіант 9

Лізинг це:

- А. Операція з нерухомістю
- Б. Операція з фінансовими активами
- В. Гарантійна операція
- Г. Інвестиційна операція
- Д. Інвестиційна операція з нерухомістю

Варіант 10

Фінансовий лізинг це:

- А. Інвестиційна операція без переходу власності на активи
- Б. Інвестиційна операція з переходом власності на активи
- В. Операція з викупом майна
- Г. Операція без викупу майна

Д. Інвестиційно-фінансова операція з правом переходу власності на лізингове майно за відповідними умовами

Варіант 11

Обґрунтування лізингового проекту здійснюється шляхом:

- А. Вивчення історії майна
- Б. Вивчення продавця
- В. Розрахунку грошових потоків від використання об'єкту лізингу
- Г. Бюджетним методом
- Д. Отримання кредиту в банку

Варіант 12

Форфейтинг це:

- А. Операція з цінними паперами
- Б. Придбання комерційних зобов'язань призначається на якусь дату
- В. Придбання комерційних зобов'язань призначається на якусь дату, але без права регресу до попередніх власників
- Г. Комерційна операція
- Д. Фінансова операція з вексями

Варіант 13

Простий вексель виписується:

- А. Трасантом
- Б. Кредитором боржником
- В. Ремітентом
- Г. Трасатом
- Д. Будь-якою особою

Варіант 14

Чисте інкасо супроводжується:

- А. Комерційними документами
- Б. Нічим
- В. Фінансовими документами
- Г. Комерційними і фінансовими документами
- Д. Вексями

Варіант 15

Кредитні операції з вексями це:

- А. Доміціляція
- Б. Дисконт векселів
- В. Прийняття векся на інкасо
- Г. Інкасація векселів
- Д. Аваль

Варіант 16

Контокорентний кредит це:

- А. Короткостроковий кредит
- Б. Довгостроковий кредит
- В. Кредит за яким відкривається відповідний рахунок на якому враховуються як кредитні операції так і розрахункові
- Г. Овердрафт
- Д. Споживчий кредит

Варіант 17

Кредитний скоринг це:

- А. Операція з фінансовими активами
- Б. Оцінка платоспроможності позичальника
- В. Оцінка платоспроможності позичальника – юридичної особи
- Г. Оцінка платоспроможності позичальника – фізичної особи
- Д. Здійснення платежів і розрахунків

Варіант 18

Іпотечний кредит це:

- А. Бланковий кредит
- Б. Забезпечений землею
- В. Забезпечений житлом яке придбається
- Г. Забезпечений і землею і житлом яке придбається
- Д. Короткостроковий кредит

Варіант 19

Валютні послуги це:

- А. Кредитні
- Б. Клірингові
- В. Страхові
- Г. З хеджування
- Д. Депозитарні

Варіант 20

Спот курс це:

- А. Курс за строковою угодою
- Б. Курс за форвардною угодою
- В. Курс за касовою угодою
- Г. Право купити чи продати відповідну кількість валюти
- Д. Курс який встановлюється на двосторонній основі

Варіант 21

Кліринг на валютному ринку це:

- А. Операція з цінними паперами

Б. Взаємний обмін борговими зобов'язаннями деномінованими в різних іноземних валютах

В. Платіжно-розрахункова операція

Г. Операція із зменшення ризиків

Д. Кредитна операція

Варіант 22

На валютні курси в довгостроковому періоді впливають:

А. Макроекономічні чинники

Б. Мікроекономічні чинники

В. Стан підприємства

Г. Форс-мажорні обставини

Д. Заяви політиків

Варіант 23

Паритет купівельної спроможності це:

А. Рівноважні відносини між процентним диференціалом і курсом форвард

Б. Рівноважні відносини між інфляцією і курсом спот

В. Рівноважні відносини між курсом спот і курсом форвард

Г. Рівноважні відносини між курсом спот і ставкою відсотку

Д. Рівноважні відносини між інфляцією і процентною ставкою

Варіант 24

До послуг фондового ринку відносяться такі послуги:

А. Операції з нерухомим майном

Б. Операції з фінансовими активами

В. Операції з рухомим майном

Г. Кліринг

Д. Депозитарні послуги

Варіант 25

Інвестиційний фонд це:

А. Акціонерне товариство відкритого типу

Б. Акціонерне товариство закритого типу

В. Портфель цінних паперів який формується на засадах спільного володіння

Г. Товариство з обмеженою відповідальністю

Д. Фінансова установа

Варіант 26

Фінансові послуги фондового ринку це:

А. Послуги з приватизації

Б. Послуги які забезпечують оборот активів

В. Послуги з операцій з валютними цінностями

- Г. Послуги із реєстрації цінних паперів
- Д. Послуги із зберігання цінних паперів

Варіант 27

Компанії які не підлягають факторингу:

- А. Малі компанії
- Б. Компанії, які працюють з великою кількістю дебіторів і суми контрактів з якими не великі
- В. Товариства з обмеженою відповідальністю
- Г. Компанії, які працюють з бартером
- Д. Компанії які працюють за договорами підряду

Варіант 28

Документарний акредитив супроводжується такими документами:

- А. Інвойсом
- Б. Будь-якими документами, передбаченими контрактом
- В. Складською довідкою
- Г. Декларацією
- Д. Супроводжувальною довідкою

Варіант 29

До не страхових посередників віднесені:

- А. Страхові агенти
- Б. Приватні особи
- В. Актуарії
- Г. Комісія з страхового нагляду
- Д. Аварійні комісари

Варіант 30

Технічний аналіз ринку вивчає:

- А. Макро-показники
- Б. Тенденції руху цін
- В. Мікро-показники
- Г. Тренди
- Д. Графіки

МАУП

Оцінювання знань за дисципліною «Ринок фінансових послуг»

Оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової роботи здійснюється за стобальною системою (див табл. 1). Основні принципи цього оцінювання такі: робота оцінюється за чотирма критеріями:

- 1-й – оформлення роботи у відповідності із вимогами – 10 балів;
- 2-й – зміст роботи — 60 балів;
- 3-й – захист роботи (доповідь) — 15 балів;
- 4-й – відповіді на питання — 15 балів.

1-й критерій оцінювання оформлення роботи Якщо робота вірно оформлена у відповідності із вимогами в повному обсязі (відповідність вимогам надписів таблиць, рисунків, нумерації формул, відповідність обсягу роботи і навантаженню на одну сторінку, при відсутності граматичних помилок -- 10 балів;

при невиконанні даних вимог – даний критерій або оцінюється в 0 балів, або робота підлягає до оформленню відповідно при цьому за даний критерій бал зменшується;

2 – й критерій – зміст роботи Оцінювання змісту роботи (2) здійснюється на таких засадах:

1) при вірному визначенні мети завдання предмету, об'єкту дослідження; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу; визначенні існуючої проблеми і розробки пропозиції щодо її визначення; при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях у вигляді графіків з коментарями до них; при відображенні у висновках отриманих результатів в теоретичній і практичній частині — 60 балів;

2) при вірному визначенні мети завдання предмету, об'єкту дослідження; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу, але використанні тільки відомої статистичної інформації без власного аналізу і інтерпретації; визначенні існуючої проблеми і розробки пропозиції щодо її визначення при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків але без коментарів до них; при відображенні у висновках тільки отриманих результатів в теоретичній частині — 40 балів;

3) якщо робота виконана на старих матеріалах без врахування існуючих проблем та тенденцій ринків фінансових послуг – 20 балів;

4) не приймається до захисту робота, яка є ксероксом (калькою) робіт, виконаних іншими студентами в минулому.

3-й критерій – доповідь. Автор роботи повинний вміти побудувати свою доповідь при захисті таким чином, щоб слухачам було зрозуміло, що зробив він в своїй роботі і які результати він отримав, що пропонує із своєї точки зору автор, а також коли доповідь стисла до 5-7 хвилин і за суттю роботи і автор розбирається і існуючій проблемі, то за це він отримує — 15 балів;

якщо автор роботи тільки читає текст доповіді з перерахуванням статистичних даних, і відсутня власна аналітична робота та висновки за ній, то оцінка за даний критерій дорівнює – 5 балам

якщо автор плутається в своїй доповіді не визначив існуючої проблеми, яка вказана в роботі, неітко знає які результати отримав, які інструменти аналізу використовував то даний критерій оцінюється – 0 балів.

4-й критерій – відповіді на питання Якщо студент чітко і вірно відповідає на питання за темою роботи орієнтується в матеріалах і в проведених розрахунках, то за даним критерієм студент отримує – 15 балів;

якщо студент плутається в своїх відповідях і частково вони вірні – 5 балів;

якщо студент не відповідає на питання, не розбирається в теоретичних питаннях, не знає, як отримані наведені результати в роботі, то він отримує - 0 балів.

Оцінка за курсову роботу входить до загальної оцінки засвоєння дисципліни протягом запланованого терміну (див. 10. «Система поточного та підсумкового контролю» -- п. 5).

Поточний контроль із засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» полягає в поточному опитуванні студентів за прослуханими темами першого модулю в середині семестру передбачена поточна контрольна робота (зріз знань), а також залік. За підсумками опитування, зрізу знань, участі в семінарських заняттях заліку формується попередня оцінка засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» яка буде врахована при підсумковому контролі. Для підсумкового контролю засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» передбачено курсова робота та іспит. Для іспиту необхідно відповісти на три теоретичні питання які наведені нижче вирішити задачу і дати відповідь на тест.

Для оцінювання результатів вивчення студентами дисципліни «Ринок фінансових послуг» протягом встановленого планом терміну використовується комплексний підхід оцінки, на основі вимог Болонського процесу, за стобальною системою (див. табл. 1).

Таблиця 1

Бали	Індекс	Традиційна оцінка
100-90	A	Відмінно
89-82	B	Дуже добре
81-75	C	Добре
74-68	D	Задовільно
60-67	E	Посередньо
59-35	Fx	Незадовільно (з правом перездачі)
34-1	F	Незадовільно з повторним прослуховуванням курсу

Комплексна оцінка знань містить такі елементи:

1). Відвідування лекцій — 10 балів (якщо немає пропусків занять без поважних причин. Якщо вони з'являються, то кількість балів зменшується пропорційно пропускам. При невідвідуванні лекцій зовсім кількість балів складає — 0 балів).

2). Ведення конспекту— 10 балів. (При відсутності конспекту з прослуханих лекцій кількість балів складає 0. Ксерокс конспекту не приймається до уваги).

3). Виконання домашніх завдань — 10 балів. (Це самостійна робота поза аудиторією. Виконання домашніх завдань передбачає проробку відповідних літературних джерел за темою, які визначив науковий керівник. Це може бути і вирішення задачок поза аудиторією. При невиконанні домашніх завдань кількість балів складає – 0 балів).

4). Підготовка наукових аналітичних доповідей, та їх обговорення в аудиторії – 10 балів. (Оцінюється за змістом, кількістю пророблених джерел, наявністю аналітичних розрахунків та прогнозних оцінок).

5). Курсова робота – 10 балів.

6). Зріз знань за підсумком першої половини семестру у вигляді контрольної роботи. Оцінка здійснюється за стобальною системою. При повних відповідях на два теоретичних питання передбачається оцінка від 90 до 100 балів. При неповній відповіді на одне питання робота оцінюється в 89-75 бали. При неповній відповіді на два питання або відсутності відповіді на одне питання робота оцінюється від 74 до 60 балів. Отриманні бали враховуються при виведенні загальної бальної оцінки за підсумками вивчення дисципліни як середнє значення).

Загальну суму балів, яку може отримати студент при виконанні вимог пунктів 1-5 складає 50 балів. Тобто це 50% від загальної суми оцінки.

Друга половина балів (50%) підсумовується на основі здачі комплексного іспиту, який складається з трьох теоретичних питань, однієї задачки і тесту.

7). Відповідь на тестове завдання оцінюється в — 5 балів.

8). Вірне вирішення (розв'язання) задачки оцінюється в – 10 балів.

9). Вірні і повні відповіді на всі три теоретичних питання оцінюється в — 35 балів. При повній відповіді на два питання і неповній відповіді на одне питання оцінка складає – 30 балів. При повній відповіді на одне питання і неповній відповіді на два питання оцінка складає – 25 балів. Такий самий бал студент отримує при повній відповіді на два питання. При неповній відповіді на три питання оцінка складає 20 балів. При відсутності відповіді на одне питання але при неповній відповіді на два інші питання студент отримує 15 балів. При відповіді тільки на одне питання студент отримує 10 балів. При відсутності відповіді на три поставлених питання студент отримує 0 балів.

У відомості виводиться загальна бальна оцінка на основі всіх вищенаведених вимог пунктів 1 — 9.

При вільному відвідуванні студентом лекцій або невідвідуванні лекцій з поважних причин він повинний отримати відповідні завдання від викладача (наукового керівника) – виконати позапланові контрольні у вигляді рефератів або курсові роботи за пройденими темами та їх захистити; надати повний конспект лекцій, які були на заняттях; надати конспект виконаними домашніми завданнями які були протягом навчального семестру підготувати доповідь на наукову тему, запропоновану викладачем. Пройти атестацію за підсумком першої половини семестру; здати залік; захистити планову курсову роботу; здати іспит. Принцип оцінки в балах наведено в пп. 1-9.

МАУП

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16/03/2003 № 435-15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 980-IV (980-15) від 19/06/2003, ВВР, 2004, № 2, ст.6 № 1255- IV (1255-15) від 18/11/2003, ВВР, 2004, № 11, ст.14; № 1713-IV (1713-15) від 12/05/2004, ВВР, 2004, № 33-34, ст.403;

2. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16/12/1997 р. № 723/97 – ВР із змінами внесеними Законом України від 14/01/1999 р. № 394-14, в редакції Закону № 1381- IV (1381-15) від 11/12/2003.

3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07 грудня 2001 №2121-III із змінами і доповненнями.

4. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.91 №1201/ВР із змінами і доповненнями (в редакції Закону 2006 р.).

5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.96 №448/96 із змінами і доповненнями.

6. Закон України «Про Національну депозитарну систему і властивості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.97 №710/97 із змінами і доповненнями.

7. Закон України «Про страхування» від 15.05.96 із змінами і доповненнями в редакції Закону України від 4 жовтня 2001 року №2775 із змінами і доповненнями.

8. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» від 2 червня 2001 р. №664-III із змінами і доповненнями.

9. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні фонди)» від 22.03.2001 р. №2318 із змінами і доповненнями.

10. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. №679 із змінами і доповненнями.

11. Закон України «Про господарські товариства» від 1996 року із змінами і доповненнями.

12. Закон України «Про іпотеку» № 898-IV від 5 червня 2003 року.
13. Закон України «Про іпотечне кредитування операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати». Відомості Верховної Ради (ВВР).
14. Закон України «Про фінансово-кредитну діяльність і управління майном при будівництві нерухомості і операціях з нерухомістю». УК, 2003
15. Закон України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» від 05.04.2001 р. №2346 із змінами і доповненнями.
16. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22/05/1997 із змінами і доповненнями.
17. Закон України «Про податок на додану вартість» 168/97-ВР із змінами і доповненнями.
18. Закон України «Про кредитні спілки» від 1997 в редакції 20.12.2001р. №2908-III. року із змінами і доповненнями.
19. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. №514-УІ.
20. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18.11.2003р. №1255- IV.
21. Закон України «Про заставу»// Право і практика,-1999,-№11.
22. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993р.
23. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001р. №2658-III.
24. Закон України «Про порядок здійснення консорціумного кредитування» від 03.11.1999р. №533.
25. Закон України «Про іпотечні цінні папери» від 2008 року і змінами і доповненнями.
26. Однаковий Закон про чеки від 1931 р. Додаток 1 до Женевської конвенції.
27. Однаковий Закон про векселі від 1930 р. Додаток до Женевської конвенції.

28. Декрет КМУ «Про систему валютногорегулювання і валютного контролю в Україні» від 19.02.93.

29. Про кредитування: Постанова НБУ від 05.03.03 №79.

30. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні. Постанова НБУ № 315 від 02. 06. 09.

31. Положення про впровадження пластикових карток міжнародних платіжних систем в розрахунках за товари, надані послуги та видачі готівки (Постанова НБУ від 22.02.1997 р. №37) із змінами і доповненнями.

32. Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням/Постанова НБУ від 24.09.1999 р. №479) із змінами і доповненнями.

33. Положення (стандартів) бухгалтерського обліку 7, 14, 16.

34. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів (публ. МТП № 500).

35. Уніфіковані правила та звичаї для інкасо (публ. МТП № 500).

36. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту /Пер. з англ.. - К.: Молодь, 1997.

37. Гитман Лоренс Дж., Джонк Майкл Д. Основы инвестирования /Пер. с англ. - М.: Дело, 1997. – 1008 с.

38. Дэвид С. Кидуэлл и др. Финансовые институты, рынки и деньги /Пер. с англ.- С.-ПтБ.: Питер, 2000. – 752 с.

39. Дидье Сорнетте. Как предсказать крахи финансовых рынков/Пер. с фр.; библиотека Принстон. ун-та. – 2-е изд. стер. «И-трейд», 2008. – 400 с.

40. Жозет Перар. Управление международными денежными потоками /Пер. с англ.—М.: „Финансы и статистика”, 1998. – 208 с.

41. Зви Боди, Роберт К. Мертон. Финансы / Пер. с англ. - М.- С-ПтБ – К.: ИД „Вільямс” – 2003 . – 592 с.

42. Кетти Лин Детрейдинг на рынке Forex. Стратегии извлечения прибыли /Пер. с англ. М.: «Альпина Бизнес Букс», 2007. – 240 с.

43. Кевин Б. Коннолли. Покупка и продажа волатильности /пер. с англ. М.: ИК Аналитика, 2001. – 264 с.
44. Лагутин В. Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посібник – К.: Знання, 2000. – 215 с.
45. Ли Ченг Ф., Финнерти Дж. И. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Пер. с англ. М.: ИНФРА-М, 2000. – 685 с.
46. Мозговой О.М. Фондовый рынок /Навч. пос. - К.: КНЕУ, 1999.
47. Міжнародні фінанси. К.: Либідь, 2003. – 784 с.
48. Мороз А.М. Національний банк і грошово-кредитна політика.– К.: КНЕУ, 1999.–368 с.
49. Роуз Питер С. Банковский менеджмент. Предоставление финансовых услуг /Пер. с англ. под научной ред. Севрука В.Т., Черкасова Т.Н., Шилова Е.В. - М.: Дело, 1995.
50. Рубцов Б. Б. Современные фондовые рынки. Учеб. пособие М.: Инвестиционная компания «Еврофинансы», 2007. – 926 с.
51. Руденко ЛВ. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції/Підручник, К.: ЦУЛ, 2003. – 614 с.
52. Страховий та інвестиційний менеджмент. К.: МАУП, 2002. - 201 с.
53. Фредерик С. Мышкин. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков /Пер. с англ. Седьмое издание. – М- С-Птб. – К.: 2006. – 880 с.
54. Фрэнк Дж. Фабоцци. Рынок облигаций. Анализ и стратегии /Пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес БУКС. - 2005. – 876 с.
55. Фрэнк Дж. Фабоцци. Управление инвестициями //Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М., – 2000. – 932 с.
56. Ходаківська Р.О. Ринок фінансових послуг. К.: ЦУЛ, 2002. - 616 с.
57. Шарп Уильям Ф. и др. Инвестиции /Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М., - 1997. – 1024 с.
58. Шклярук СГ. Финансовая система Структура Механизм функционирования. Оптимизация финансовые рынки; финансовые

институты и участники финансовые инструменты методы анализа регулирования и оптимизация. – К.: Нора-принт, 2003.- 568 с.

59. Ющенко В.А., Міщенко В.І. Валютне регулювання /Навч. посібник - К.: Знання, 1999. – 359 с.

60. Энг Максимо В. и др. Мировые финансы. Университет Сент Джон /Пер. с англ.- М.: ДеКа, 1998. – 768 с.

Додаткова

61. Бенуа Мандельброк и Ричард Л. Хадсон. (Не) послушные рынки. Фрактальная революция в финансах /Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2006. – 400 с.

62. Найман Э. Малая энциклопедия трейдера. - К:Альфа Капитал Логос, 1997. – 236с.

63. Найман С.Л. Трейдер - инвестор. – К.: ВИРА-Р, 2000. - 640 с.

64. Лысенков ЮМ. и др. Фондовый рынок Терминологический словарь. - К.: Діалог - прес, 1997.

65. Лысенков ЮМ. и др. Участники фондового рынка функции, организация деятельности. - К.: Вісник фондового ринку, 1998.

66. Пискулов ДЮ. Теория и практика валютного дилинга – М.: Финансист, 1998. – 246 с.

67. Рэй К. И. Рынок облигаций: торговля и управление рисками: The bond market. Trading and risk management.- М.: Дело,1999 .- 600 с.

68. Синки Дж.-мл. Управление финансами в коммерческих банках.- М.: Cat., 1994. - 820 с.

69. Стив Нисон Японские свечи Графический анализ финансовых рынков /Пер. с англ.

70. Эрлих А.А. Технический анализ товарных и финансовых рынков. Прикладное пособие.- М.: ИНФРА-М, 1996.